

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ ὑποσημειώσεις τοῦ κ. Χαρίλ. Ἀντωνιάτου. Οὐδὲς ἔχει δικαίωμα ἀναδημοσιεύσεως τῆς καὶ ἐκδόσεως ἐκτὸς τοῦ μεταφραστοῦ.]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἔτσι παρουσιάσα το πρῶγμα, γὰρ νὰ μὴν ξεμπροστινάσω (1) τὸ Γραμματεῖα μου. «Ἀγαπήτῃ μου, μοῦ εἶπε, ὅσο γὰρ ὑπάρχουν ἄγγελοι, δὲν ὑπάρχουν ἔδω, παρὰ μερικὸν δυστυχημένον Μαλιέζον ἑργάτην. Ἀπὸ χαίρο σὲ χαίρο παρουσιάζεται μεταξὺ τὸν καμὰ διαφορά, γὰρ ὑπόθεσις μουσὸν τὰλλήρου : ἔρχονται τότες σὲ μέ και, γὰρ νὰν τοὺς ξεφορτώσῃ, τοὺς βάνω καὶ μοιράζων τὴν ἀξία του φρονειζομένου πράγματος. Αὐτὸ εἶνε ὅλο. Γιατὶ νὰ μὴν πληροφρηθῆτε καλλιτέρα, πρὶν ἐπιχειρήσετε τὸ ταξίδι στὴν Τύνιδα :

Ἠθέλησα νὰ κρατήσω τὸ λόγο, ποὺ ἔδωσα στὸν Κον Σ... καὶ δὲν εἶπα στὸν Κον Βαννεσ πὺς ὁ Γραμματεῖας του μ' εἶχε ἐξαπατήσει. Ἄφρασα λοιπὸν τὴν Τύνιδα καὶ γίγισα πῶς στὴν Κεφαλονιά, μισοπεθαμένος ἀπὸ τὴν κόουσα, ἀφοῦ ἐξάδωσα περὶστέρ' ἀπὸ 100 κολονάτα, ποὺ χρειάσθηκα νὰ δανεϊσθῶ σ' αὐτὴν τὴν περίστασι. Μιά φορὰ στὴν Κεφαλονιά ὑστερα, ἀναζήλημα ὅτι ὁ Κος Σ... εἶχε γράψει στὸ σπίτι του : «τὲς τελεφταῖες αὐτὲς ἡμέρες ἔφθασε ἔδω ὁ Κος Λασκαράτος, μὲ τὸ σπολὸ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικηγορικὸ ἐπάγγελμα τὰ προσόντα ὅμως τοῦ Κου Λασκαράτου δὲν τὸν βόηθουν».

Καὶ τότερα περὶ ἦταν ὁ ἐλατήριον, ποῖος ὁ σκοπός, ποῦ ὁ Κύριος Σ... μοῦ προσέβηκε τὸσον κόπο καὶ τούτοις ζημίαι σὲ μὰ φιλικὴν του καὶ τίμα οικογενεία, μὲ μικρὴ δυστυχῆς περιουσία : Αὐτὸ μὲνε ἀζώγια γὰρ μένα μυστήριον !

Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἄρχισα νὰ ἐργάζομαι γὰρ τὸ ἔργο μου «Τὰ Μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς». Ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τὸν παιδιῶν μου μοῦ ἀπέφραπε τότες νάχω μὲ τὴν γυναῖκα μου μαζορὲς συνομιλίαι, ποὺ ἀπόβλεπαν ὅλες στὴν ἐλλειψη πολιτισμοῦ στὸν τόπο μας. Ἐσχεφτόμαστε γὰρ τὲς μισοβάρβαρες συνήθειαι, γὰρ μὰ ἠθροσκεία ἐπίδειξις, χωρὶς ψυχὴ, χωρὶς θεῖα πνοή, κ.τ.λ. κ.τ.λ. Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς τὲς σκέψεις μοῦ ἐμπνέονταν ἀπὸ τὴν γυναῖκά μου. Ὑστερ' ἀπ' αὐτὲς τὲς συνομιλίαι, ἐτραβήθουν στὸ Γραφεῖόν μου κ' ἔπερνα σημειώσεις σὲ χωριστὰ φύλλα καὶ τὲς φύλλα. Ἐμπόρσετα ἔτσι στὰ 1866 νὰ ταχτοποιήσω καὶ νὰ τυπώσω αὐτὴν τὴν συλλογὴ, τίτλο τῆς ὁποιᾶς ἔβαλα : Μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς. (2).

Ἄφροσρμὸς, Φυγὴ στὴ Ζάκυνθο. Δεύτερον ταξίδι στὴν Ἀγυλία. Λύχνος. Δίχη μὲ τὸν Λομπάρδο καὶ φυλάκισή μου. Οἱ ταλαιπωρίες καὶ παρηχηρίαι μου στὸ φυλακίη τῆς Κεφαλονιάς. Τέλος τοῦ Λύχνου.

Μέχρι τότες ἡ ζωὴ μου δὲ στάθηκε παρὰ σὴν προεσαγωγὴν στὸ ρόλο, ποῦ φαίνεται, μοῦ ἐπαφρασάσθουν στὸν κόμο. Καρὸς τῆς ἀγανάκτησις, ποὺ μοῦ ἔπρεπε ἡ χυδαία κατάστασις τῆς κοινοῖαι, τὸ βιβλίον αὐτὸ (3) δὲ μπόρσε, παρὰ νὰ σηκώσω ἐναντίον μου ὅλες τὲς κοινωνικὲς τάξεις. Εἶχα ὅμως προβλέψει τὴν καταγινὰ καὶ προχωροῦσα ἀποφασιστικὰ μπροστὰ τῆς. Τίποτε ῥιζικὰ καλὸ δὲ πορεῖ νὰ γένῃ, δίχως κάποια θυσία.

Οἱ γονεῖς, ἀσθηρὰ κατακερμεῖνον, γὰρ τὴν ἀπάνθρωπη διαγωγὴ τους πρὸς τὰ κορίτσια τους, ἀποστομώθηκαν, ὄχι ὅμως χωρὶς νὰ παραπονιῶνται καὶ νὰ μοιρομυῶν ἰδιαιτέρως (4). Οἱ Δημοκόποι, μ' ἀμειρημένο τὸ προσωπειὸ μπροστὰ τὸ κοινὸ, αἰσθάνθηκαν τὴν προσβολὴ κ' ἐβγάλαν δυνατὲς κραυγὰς. Ὅσο γὰρ τοὺς παλιὰδες, ποὺ ἔμειναν ἀκατάληκτοι ἀπὸ τὴ φωνὴ «Μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου οἶκον ἐμπορίου, βλέποντας τὸ μακαλίκο τους σὲ κίνδυνον, στράφηκαν νανασιμένοι ἐναντίον μου, λέγοντας «Βλαστήματὶ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Παναγίαν» στὸν εὐλολοπιστὸ λαὸ.

Ἐξήτησα νὰν τοὺς ἠσυχάσω. Τοὺς παρακάλεσα νὰ μὲ δεξιῶν ποὺ εἰσῆσαν τὲς βλασφημίαις μου, προσφερόμενος νὰν τὲς ἀποκηρύξω, σὴν θὰ μ' ἔκαναν νὰν τὲς ἰδῶ, μταῖαι ὅμως ἐπροςπάθησα.

(Ἀκολουθεῖ)

Σημ. Μεταφρ. 1) Σὲ τέτοιαις περιστάσαις αὐτὸ τὸ ῥημα μεταχρηζέται ὁ Λασκαράτος—ἦγανὸν στὰ φωνάρια, φέροντας σ' ἀνταπαράστασι.

2) Τὸ βιβλίον αὐτὸ, ἦταν ἡ ἀφορμὴ τοῦ ἀφορομοῦ τοῦ Λασκαράτου.

Σημ. Μεταφρ. 3) Τὰ Μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς.

4) Τότε (1866) οἱ γονεῖς ἔλλαξαν. Προτιμοῦν πᾶντα κ' ἀγάρα, ἀγαποῦν ὅμως κ' ἀναδύθουν καλὰ καὶ τὰ κορίτσια τους. Ἡ ἀπόλυτη ἄμωσ περὶ ἐξέλιξις πολλοῦς : «Ὁ Κεφαλονίτης προορμένον τὸ παιδί, ποὺ θὰ γεννηθῇ ἡ γυναῖκά του, ὅπως προορμένον καὶ τὴν ἐκβίασῃ κάθῃ ἄλλης του ἐμπορεσίαι. Ἐκμασ σαρκινὸ : Ἡ δουλειὰ ἐπίτρυψ, ἐκίρσις, ἐκίρσιν τὴ χρονία νομίστα πλουσιώτερος. Ἐκμασ θηλυκὸ : Ἡ δουλειὰ ἐπίτρυψ κακὰ, ἔχασ, ἐκίρσιν τὴ χρονία πέρεσ solto !.. Ἐκίρσιν τὴ χρονία τὸν γυνεῖται ὄχι ἕνα παιδί, μὰ ἕνα χροῖ στὸ σπίτι !.. χροῖ, ποὺ γὰρ ἐκμασ ἐκπολοθινοῦς χρόνου θὰν τὸν γυνεῖται πᾶντα σίτουσ ἀπολοθινοῦς του, ἔσθ ἔταν νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν πατρὸστον τὴν περιουσίη του προκομῆ καὶ νὰ ἠσυχάσῃ πὺς ἐβγάλε τὸ χροῖ ἀπάνουθῃ του. Ἔτσι δὲν εἶδῃ ποικιλί στὸ παιδί του το θηλυκὸ, παρὰ ἕνα ὁμολογὸ ! τοῦ ὁποῖου ἐπιθωμῶσ τὸ ἔσχασμα !.. Τὰ κορίτσια πεφροφρονιάνται, κακοαναδοφρονται καὶ παραπονιάνται στὴν τᾶσῃ τῶν γυναικῶν. Ὅταν γίνων γυναῖκες, ἀναδύθουν παιδιὰ ἑμιά του, ἔσθ ἔταν ἡ διακομὴ τῶσ σὴν Ἰταλία νὰ τους στάσῃ τὸ ἔσθων καὶ νὰν τὰ κἀμῃ ἐξαιγνεμιάνε κτήνην.

ΞΕΝΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Ὁ ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΜΑΥΡΟΥΒΟΥΝΙΩΝ

«ΘΟΝΑΜΟ, ΘΟΝΑΜΟ!...»

(Γραμμένους ἀπ' τὸν τίωσ ἠρμωνα Νικολάου)

Ἐκείθε περὶ ἀπ τὰ βουνὰ κ' ἀκόμη λίγα πῆρα
μοῦ λέν πὺς ἦταν μὴ φορὰ βασιλεία διὰ μέ, κ'
ἀμωματομένα ἐβλεπες σὲ μᾶζῃ γίγχα μέρα
τὰ παλληκάρια ν' ἀκλουθοῦν τὸν πρώτο βασιλιὰ μέ

Ἐκεῖ, ἐκεῖ !.. νὰ πᾶ νὰ βωθὶ καὶ αὐτὴ τὴν Προορμένη
ἀχ ! καὶ νὰ ἰδῶ τὸ σπίτι μου τίωσ χροῖων διωγμένο.
Πεταῖ ὁ νοῦς μὲ τὴν καρδίη κ' ὄλο ἐκεῖ πηγαίνει,
ποῦ πρῶτεν νὰ βρεθῶ κ' ἐγὼ μὴ μὲ ἀμωματομένο.

Ἐκεῖ ! ἀπ' τὰ γαλιόματα νὰ πεταγῶ μὴν ὄσα,
οὐ φάντασ' ἀπ' τοῦ παλιτοῦ τὰ θέμεια, νὰ κρᾶζο :
«Τραβήσο, Τούσκε βίβρωσε, ἦλθα καὶ νᾶμῃ τώρα,
καὶ νᾶμῃ νὰ σ' ἐκδικηθῶ, φορτὴ, καὶ νὰ σὸ σράσο».

Ἐκεῖ, ἐκεῖ !.. ἀπ' τὰ βουνὰ ἐκείνα πῆρα, πῆρα...
μοῦ λέν πὺς εἶν' παροῖσιος σὲ γῆ ἀνθοῦ καὶ μῶστον
καὶ προσομαῖς ἀντιυλοῦν 'ς ἀνίστορη ἡμῶν
τίωσας γιοχᾶς τίωσας κεκορὸν ἔσινωσας μωροῖτων.

Ἐκεῖ, ὁπίωσ ἀπ' τὰ βουνὰ τὰ μαῦρα μᾶρα ἐκείνα
Ὁ Γιοῦκος ἐξενήγχοσ, τὸν πῆρε ἡ βαβυλίη
μὲ τοὺς ἐνῆρ τοῦ γυροῖς μαῖ, σαπαταμοῖσ' οἶν κοῖτια
κρᾶζει : «Παῖδια, βοήθητε! παιδιὰ δὲν ἔχω ἄλλα !»

Ἐκεῖ, ποῦ ῥιζᾶν τὰ πλεοσφὰ τοῦ Γιοῦκου μαρωῖται
ζῶτω ἀπὸ πᾶτα σκλήρη, ἀπ' ἀφροῖμένα ἄτια,
ἐκεῖ τὸ ἔργο μας, παιδιὰ, ξεφτέριμα, τιμημίνα,
νικηκίθωσας σῆζοιτας τοὺς Τούσκους σὲ κορμῆται.

Ἐκεῖ, ὁπίωσ ἀπ' τὰ βουνὰ τὰ μαῦρα μᾶρα ἐκείνα,
ἐκεῖ τὸν τόπο τοῦ Μιόχοσ ποῦ λένε πὺς σκεπάζουν
ὄσο τὸ ἄμῃ πῶτις ῥοδα λευκὰ καὶ ποῖτα...
Ἐκεῖ ! νὰ προκορησοῦμε ! ποῦ ἀμ' ἀκόμη στείζων
Ἐκεῖ ! νὰ ὁσοῖων ἀδελφοῦσ ποῦ 'ς τὸ ζῆγὸ στείζων !

Μετᾶφρ. I. Καμπουρογλοῦ

ΣΟΝΕΤΤΟ

Τῆς Ἑλισσάβετ Μπρέουνιγγ

Κι' ἀν' μ' ἔζη ἡ ἀγάπη αὐτὴ λαμπροστολῶσι :
Στὸ μέτωπό μου φωτεροῦ νοημαῖτι,
Ποῦ μὲ τὴ λάμνη του ἔχει μαωτηρήσῃ
Σ' ὄλοισ ποῦ καίεται μέωσ μου καμῆτι.

Κορηφὴ γὰρ μὲ ἡ ἀγάπη θάχει μείνη
Μα τὴ ματιὰ μου ἔτυχε ν' ἀνιχορθῷ
Βαθεῖα ἡ ματιὰ σου, κ' ἀπ' τὴν ὄμα ἐκείνη
Τὴν ἀγάπη ἡ ἀγάπη ἔχει ἐπληρήσῃ

Γ' αὐτὸ δὲν κοῖτω τὴν ἀγάπη μου, ὄχι,
Σὺν καὶ τοῦ καυεῖς διὰ τὸν τόχη.
Παῖ τῆς ἡ γρηχὸν οὐ χροῦσ θρόνο.

Θοῖσασε τὴν γρηχὴ μου δειλισμῆνι,
Κεῖ ὄ ἀγατὸ — τὸ λῆο κατωμεινῆ—
Πῶς τὸ χροῦστω, ἀερίθῃ, σ' εἶδα μῶνο.

Μετᾶφρ. Γ. Δροσίνη

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙΑ

[Τοῦ Ἑρρ. Χάινε]

I

Γαλιᾶσις εἶνε ὁ σφάραξ κ' ὄμορφη ὄσο ἡ γῆσι
κ' ἔρε ν' ἀγῖρι τὴν αἰγὴ τῶσ ἀπαῖα ὄσοισι !
Κι' ὄδοθινοῖσας σῆζοιτων τὰ λούλουθα μαῖσις
κ' ὄδοθιρτων καὶ σπιδοβολοῦν γὰρ ἔρε ἡ αἰγὴ ροθῖσι,
κ' ὄπου νὰ ὄσο βλέτω πατωθὸ ἀνθωῖσας γρηῖσι !
Κι' ὄμως, ἄχ, τίταν ῥᾶισον στὸν τόπο ἀγαπασμένο
καὶ μὲ τὴν πεθαμῆνι μου μικροθῆ ἀγαλιμοῖσας.

II

Τὸ σπῆτι ὄλορωτο εἶνε ἀπὸρφε
θᾶχῃ γαροῖμεινη γιοχῆ.
Ἄπ' τὸ γρηῖ τὸ γαροθῆσι
κάτωσ σῆν γαροθῆσι.

Ἐἴμαι στὸ δρόμο, δὲν μὲ βλέπει
Μορᾶχο ἐκεῖ στὴ σκευεινᾶ :
Ἄχ πὺς νὰ δης βαβυλῆ ἐκεῖ μῶσ
στὴν ὄσοτεινῆ μου τὴν καρδίη !

Μετᾶφρ. Π. Ραῖση

